

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 7.—Núm. 290.—Dissapte 24 de Febrer de 1906

LO QUE VOLEM

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volém Corts catalanas, no sols per estatut nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi a l'organització interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya se fallin en última instancia ls plets y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, dintre Catalunya.» (Del manifest de l'Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897)

Tots contra'l centralisme

L'enemich comú, lo causant de las desfetes de tota mena, sofertas pel poble espanyol, o sigui la llaga centralista que ha anat congregant lo còs social d'Espanya, ha sigut en més o menys energia combatut sempre pels partits polítics aimants de l'autonomia de las regions y dels municipis. Mes l'esfors de dits partits o agrupacions ha sigut en vá, entre altras rahons, per la fonamental de donar una importancia que no té, a la forma de govern que deuria imperar o establirse per la prompta instauració del règim autonòmic. Y aixís han transcorregut anys y anys sens obtenir cap resultat práctic en favor de lo que tots considerem l'única mida salvadora de la nostra complerta ruina.

Lo tradicionalisme per un costat, ha defensat sí los furs regionals, però recelòs lo poble espanyol de que ab lo triomf d'aquest partit s'entronisès l'absolutisme en la nostra Nació y per consegüent en perjudici de la llibertat que tant necessitan los pobles civilisats, no ha respost a dit moviment, no obstant y las desastrosas guerras civils que ab aital motiu s'han sostingut.

Per altra part, lo partit republicà federal ha sigut igualment ferm partidari de l'autonomia. Sols ab ella comprenia'l seu gran defensor Pi y Margall la possibilitat de l'engrandiment y de la riquesa d'Espanya, mes, colocats enfront d'aquest partit o fracció política, altres partits republicans també, però de tendències marcadament centralistas; y ademés, esverats gran part dels espanyols pels radicalismes que en materia de religió presentava'l programa federal, recel molt comprensible en un Estat com l'Espanyol ahont ha predominat tant temps l'unitat religiosa, no ha pogut tampoch lo partit republicà federal obtenir lo seu propòsit, no obstant l'intel·ligència privilegiada y la constancia admirable del seu gran apòstol.

Sense preocuparse de la forma de govern y en defensa dels drets de Catalunya y de la seva personalitat, que ha anat essent desfigurada cada dia per las disposicions y decrets dels governs centrals, ha existit desde molt temps un altre moviment autonomista, lo catalanisme, que si bé es molt cert que may li han faltat defensors entusiastas, havia tingut fins fa pòchs anys, sens dubte per las dificultats que entranyan tots los moviments de reivindicació d'aquesta classe, un caràcter passiu, més de protesta permanent dels desacerts dels governants, que no d'arma de combat en contra de l'avassallador centralisme. Vingué un dia, no obstant, que allissonats per enèsima volta ab las últimas guerras colonials, del mal cap y falta de timó dels que dirigeixen la nau de l'Estat espanyol, y de la segura aniquilació a que aniriam a parar de seguir pels camins empresos de quixoteries y quimèricas aventuras, aquell moviment autonomista català fins allavors purament passiu, va convertirse tot d'un plegat en actiu, prenent part en las lluitas electorals a fi de matar lo caciquisme que tot ho absorbia y presentarse legalment cara a cara del govern central, pera retriure'ri sas malifetas y indicarli al mateix temps lo camí únich per sortir del llot en que s'havia enfigat.

Y tot quant se proposa'l moviment catalanista ho ha lograt a Barcelona y a molts altres districtes de Catalunya, en los que'l caciquisme, reflexe fidel del centralisme, ha mort per no tornar a apareixer may més. Ha portat, ademés, en tres legislaturas diferents, genuins representants seus a las Corts, que han exposat magistralment als causants de las nostras desgracias tots los motius que tenim per defen-

sar l'autonomia y ls desitjos de Catalunya de salvarse y salvar a las altras regions del naufragi ab que estèm amenassats.

Mes los governs de Madrid han cregut convenient fer cás omís de las atinadas reflexions dels nostres representants en Corts y impedir tot lo possible'l desenrotllo del moviment autonomista; y aixís hem vist que a cada nou triomf d'aquest, ha seguit una nova sèrie de persecucions dels seus defensors. Titllantnos inicuaument de separatistas; s'han proposat destruir aquest patriòtic moviment, emperò s'han equivocat, com s'equivocan en tot lo que fan, y han pogut veurer que en compte d'apagar l'entusiasme dels catalans en la defensa dels seus drets, ha crescut més y més, de tal manera, que'ls més retrats de aquesta qüestió, sentintse ferits de mort ab las campanyas anti-catalanas del centre, han reaccionat y no s'han fet sórts a la crida dels seus germans, sino que han acudit a engroixir las filas del regionalisme català.

Per consegüent, los catalanistas hem de estar reconeguts als polítics de Madrid, no perquè d'allí n'hagi vingut may res de bó per Catalunya, sino perquè ab sa conducta intransigent y la constant difamació y persecució del moviment catalanista han adelantat, y no pas poch, los aconteixements, que de seguir son curs natural estarian encar bon xich retrassats.

Emperò'l govern central ab las sevas intemperancias ha fet molt més. No sols ha despertat lo sentiment patri, que semblava tenian endormiscat alguns fills de Catalunya, augmentant aixís considerablement lo nombre de catalanistas, sino que ha fet que tots los catalans, prescindint de matissos y colors polítics, s'arremolinessin entorn de la bandera catalana, formant un sol bloc per lluitar contra de l'enemich constant de Catalunya, y aixís acabem de veurer celebrarse'l meeting de Girona, terra clàssica de l'heroisme, ahont han acudit mils y mils personas pera protestar de l'estat anormal en que's troba avuy dia la provincia de Barcelona, y que quedarà en los anys de l'istoria com a data memorable en demostració eloqüentíssima de l'amor immens que a Catalunya professem tots los seus fills.

Aquest fet té una importancia capitalíssima, no per l'objecte concret que l'ha motivat y pel resultat immediat que pugui donar en favor de Barcelona y sa provincia, sino per lo que significa per l'esdevenir. Si algún dubte tenian los representants del centralisme de la solidaritat d'un poble quan veu en perill la seva vida, s'haurán pogut convencer de que la del poble català existeix en grau superlatiu. Republicans, carlins y catalanistas, es a dir, las tres grans foras políticas veritades de Catalunya, que per diferents rahons restan allunyats los uns dels altres, al venir un moment tan crítich com lo present, y sens cedir en lo més mínim de sos principis polítics, s'uneixen per defensar una idea més noble, més trascendental y més santa, com es la vida de Catalunya, patria de tots ells.

Ja no es una part dels catalans que protesta de la conducta capritxosa y abominable seguida pel govern, sino que es tot Catalunya que alsa la seva veu en contra de la política centralista, que li nega las llibertats que li concedeix la Constitució de l'Estat.

Per lo tant, no es aventurat afirmar que'l meeting de Girona es un pas de gegant que ha donat lo poble català cap a obtenir molt prompte la seva autonomia. Tots los catalans han comprés que abans que tot està Catalunya y per això han deixat apart las sevas diferèncias políticas y tots junts s'han disposat a combatre a aquest règim que'ns té endogallats, y de-

fensar ab més coratge que may los ideals redemptors, que no són altras que'ls de l'autonomia de las regions y dels municipis.

Per Catalunya y pel nostre honor, fem que duri aquesta solidaritat y aquesta unitat de miras, únich modo d'enfonzar per sempre més la plaga centralista.

EMILI VIDAL.

CAMBIS

Sembla que en aquest país ideal, los cambis ab l'Extranger depenen de que un ministre dimiteixi o retiri la dimissió.

Es evident, que'ls ministres més sabis no poden cambiar de moment la situació econòmica d'un país, las importacions y exportacions y altres innombrables factors que afectan als cambis, però si que'l poden fer pujar o baixar momentaniament, ab midas artificials y forasadas que tenen a mà. Després lo cambi pren lu seu nivell natural fins que'ls nostres sabis ministres d'Hisenda'l tornan a pertorbar.

Si'l cambi anés cap a la par paulatinament, per causas naturals, probaria que malgrat tot, la situació econòmica del país va mellorant; probaria també que s'extrau molt més or y menys plata, y que per lo tant los paissos que tenen lo tipo plata com a moneda legal s'aniriam igualant ab los que tenen lo tipo or. Y si tant d'or se trobés que la plata y l'or tinguessin lo mateix preu, lo factor de diferència, de tipo legal de moneda, desapareixeria.

L'afany que existeix en altas esferas de procurar per tots los medis de que'l cambi's posi a la par, produeix oscilacions que fan tot comers impossible, convertintlo en especulació, y donan lloch a un agiotatge criminal y a tota mena de combinacions (vulgo robo).

No podem creure que'ls ministres d'Hisenda s'aprofitin d'aitals maquinacions, però si que se'n poden aprofitar los que'ls rodejan.

Es fatal que la gent política s'hi barregi en aquestas qüestions econòmicas.

A la India Inglesa, tenen lo tipo plata com a moneda legal y naturalment s'ha establert un cambi desfavorable ab los paissos que tenen lo tipo or. Alguns dels fabricants inglesos al veure que s'instal·lavan industrias a l'India, gracias al cambi elevat (com ha succedat aquí) varen fer arribar las sevas queixas al Parlament; igual van fer los qui tenian capitals empleats a l'India (y són molts milions) y veyan las sevas rendas disminuïdas per efectes del cambi, puig allí cobraven en rupees y tenian que pagar un fort cambi per enviar a Inglaterra en lliuras esterlinas.

Per contra, com que'ls exportadors de productes de l'India ne sortian beneficiats, veyan ab molt gust la diferència de cambi.

Lo Parlament anglès va fer molt santament en no escoltar ni als uns ni als altres, puig saben que la sana política en aquestas qüestions es *laissez faire laissez passer*. Y l'Emperador de l'India (Rey d'Inglaterra) se guardà molt bé d'intervindre.

Las oscilacions del cambi obeeixen a l'India solzament a causas naturals, de més o menys importació o exportació y més o menys producció y estat econòmic, però jamay hem vist lo parlament anglès o ministres d'Hisenda, pendrer midas sobre'ls cambis ab l'India, y tampoch hem vist may a l'Emperador de l'India (Rey d'Inglaterra) pregar a un ministre d'Hisenda de retirar la seva dimissió ab lo sol objecte de procurar que'ls cambis se posin a la par.

Lo remey dels cambis que tan preocupa als nostres polítics consisteix en lo foment del treball nacional. Produir més blat y estreure més carbó, etc., etc.; utili-

sar las foras de la naturalesa, salts d'aigua, etc., etc.; per moure màquinas y produir més barato per competir ab ventajá; crear pantanos y canals pera fomentar l'agricultura; facilitar los transports; administrar bé l'erari públich, gastant lo més possible en lo que fomenta la riquesa natural del país, en lloch d'esmersar milions y milions en gastos que no tan sols son inútils, sino que resultan fomentant estorps a l'avens.

Ab aquests medis naturals, los cambis aniriam necessariament cap a la par, y més si s'establís paulatinament (en 10 anys per exemple) lo tipo or com a moneda legal.

Aquest sistema necessita treball, constancia y temps y ja sabem que no es de l'agrado de certa gent que desitjan arreglarho tot per decrets.

Ha arribat a tal punt lo desgovern del nostre país, que's pot afirmar que'ls homes d'Estat són los grans pertorbadors de la Nació, tant en lo econòmic com en lo polítich.

No vos sembla contemplar a un pobre malalt, molestat per metjes ignorants, ab tota mena de midas irracionals? Lo malalt té encara certa vitalitat, y podria curarse si's deixés obrar a la Naturalesa puig que val més curarse sol que tenir un mal metje.

Al "Heraldo"

Si faltés alguna prova pera justificar la creació d'un centre que, allunyat de tota política, visca per y pera la grandesa de la nostra ciutat en lo espirital y en lo material, venint a ésser, per aixís dirho, l'ànima de la Tarragona que sent y pensa, que treballa y lluita, la trobariam, ben convincent per cert, en l'article intitulat *El Nuevo Ateneo* que publicá l'*Heraldo* del passat dimars. No hi poden viure junts, en seguit contacte y en relació continua y amistosa'ls tarragonins de naixensa o'ls qui vinguts d'altras terras n'han fet de aquesta hermosa ciutat llur patria adoptiva, posant l'amor al terror y a la cultura molt per damunt dels interessos y de las rancunias de banderia, ab aquells altres elements descastats o forasters desagrats de l'hospitalitat rebuda que insultan sense atenuació ni distinció de cap mena a tota una colectivitat, a tots los que figuren en la llista de socis de l'*Ateneu de Tarragona*, dientlos que són un *informe montón en donde bullen y se agitan los gérmenes de todas las disoluciones*.

Aquests darrers, los mateixos que en una sessió memorable volian imposar *el lenguaje de la Constitución*, los mateixos que aplaudian en plé Congrés un decret despòtic d'en Romanones contra Catalunya, no hi caben pas entre'ls bons patriis que anyoran aquell *Ateneu del gloriós Ixart*, dels Francisco Morera, Pin y Soler, Opisso, Pere A. Torres y tants altres que treballaren constantment pera que Tarragona ocupés un lloch d'honor en los anys de la cultura catalana. Y perquè no hi caben, perquè a tothom molestan, perquè són incompatibles ab tota manifestació de avens y de veritable patriotisme, es que's quedan sols, abandonats fins dels propis amichs, que públicament desautorisan los grollers escrits que surten de sa ploma mal sucada en lo tinter greixós de qualsevol oficina.

Sapigaho l'*Heraldo* y'ls que com ell pensin. Los 400 socis que avuy figuren en las llistas del nou *Ateneu* són la més lluida y genuina representació de la banca, del comers, de l'industria, de las arts, de las lletres, dels oficis, de l'agricultura y de la propietat de Tarragona, es a dir, lo que vé a constituir lo nirvi y l'ànima de la ciutat, los que sense preocuparse de la curta o llarga vida de lo que està desna-

turalisat, perquè ja no'ls interessa, busquen fer arrelar i honrar lo propi, lo de casa, únich camí pera engrandir la patria, puig saben que aquest engrandiment no pot venir may, mentres no's fomenti'l patriotisme local. Per això l'altre dia, aquests elements acullien ab entusiasme l'idea de celebrar una de las primeras festas de l'«Ateneu de Tarragona» dedicantla a la memoria del gran tarragoní en Pons Icart.

Y sápigahó també l'*Heraldo*. Aquests 400 socis que ell ab tanta lleugeresa y despit califica de *montón*, son homes de cara y ossos, enterats de sos drets y debers polítics y socials, capassos d'aixafar si s'ho proposan, naturalesas més robustas que las que a l'ombra de l'*Heraldo* o del partit que l'*Heraldo* defensa, molestan en determinadas èpocas l'atenció de la gent pacífica y deslligada de compromisos ab cartetas y recomanacions.

Y siga dit tot això en defensa dels elements que componan lo nou Ateneu, del qual som entusiastas apassionats si's vol, però may orgues.

LO DE LAS AIGUAS

Gran meeting a Valls

Los periòdichs locals ja han publicat extensas informacions de l'acte celebrat al Teatre Principal de Valls lo prop passat diumenge, ab motiu de la R. O. de 19 de desembre últim, que concedeix a Reus facultat pera derivar aigua del riu Francolí. Per lo tant, seria fóra d'ocasió tot lo que del mateix podríam dir avuy nosaltres, que també enviarem representació al meeting, cooperant aixís a la proba de solidaritat que donaren los pobles de nostra comarca.

Entre'ls discursos pronunciats no va faltarihi la nota autonomista. Lo públich va escoltarla de bon grat y l'aplaudí ab entusiasme. Fou una pinzellada que revela las excelents disposicions ab que's troban nostres pobles comarcans, ansiosos de novas rutas, pera comensar lo camí de nova vida, de vida catalana, que regenera y fa progressar.

Per altra part lo que'ls pobles demostren a Valls es un gran esperit d'unió entre ells, quan se tracta de defensar interessos que més o menys los són propis a tots. Nosaltres estem ben convènsuts de que aquesta unió no's desfará. Los agricultors de la Conca, més que disgustats, están indignadíssims de l'iniquitat que se'ls pretèn fer. Tots los actes exteriors fins avuy realitzats pera protestar de la disposició esmentada, tots diuen lo mateix, tots demostran que ni Reus, ni cap altre logrará sangnar lo riu Francolí. Devant la necessitat no hi valen lleys. Reus demana lo que nosaltres primer que ells necessitem. Ho demana, no a la comarca, al Govern, que ni sab com vivim al camp de Tarragona, ni com quedarán nostres pagesos, una volta portada a cap la pretensió de l'Ajuntament de Reus.

Es molt agradable l'actitud dels pobles de nostra ribera. La forsa de la rahó y del dret és la mellor forsa. Nosaltres volèm creure que a Madrid obriran los ulls y tornaran enrerá; més si aixís no fós, presentim successos lamentables y tristos, que deuen evitarse. L'experiencia diu que l'aigua del Francolí és sagrada, y si ha d'ésser derivada, sembla que no marxará sola. Deu fassi que tot vaigi bé.

Demá se celebra a Montblanch un gran meeting, y'l vinent diumenge, 4 de mars, lo celebrarem a Tarragona. Esperem lo concurs de tothom; convé demostrar que sabem defensarnos contra las arbitrariedades dels de dalt; se tracta d'un gran problema, transcendental, de vida o mort, pera la comarca, y Tarragona no pot allunyar-se de las poblacions germanas, com ella afectadas per la R. O. quina derogació volèm. ¡Amunt, gent del camp! ¡A protestar tots junts! ¡A defensarnos ben units!

S.

Don Carles de Morenes

Quan semblava que la grave enfermetat que patia; havia entrat en un període de franca melloria, en la matinada del dijous passá a mellor vida l'ilustre tarragoní Excelentíssim Sr. D. Carles de Morenes (al Cel sia), una de las pocas figuras que quedavan d'aquell estol de patricis, que tant honraren a Tarragona.

No tenim temps ni lloch ni apituit pera fer, com fóra del cas, una extensa biografia del Sr. de Morenes; però tot esperant que altrás plomas més autorizadas que las nostras pagarán aquest just tribut a la bona

memoria d'un dels més preuats fills de Tarragona, sians permès remarcar las principals qualitats que distingían a nostre malhaurat paisà.

Lo Sr. Morenes pertanyia a una de las més respectables familias de l'antiga noblesa catalana. Desde jove's distingí per la seva afició a las Bellas Arts, produint obras pictòricas de rellevant mèrit artístich. Això el portá a meritíssims estudis arqueològichs y històrichs, arribant a gaudir d'una autoritat tal, que las opinions del Baró de las Quatre Torres, en aquestas difícils materias eran conceptuadas pels més reputats historiadors nacionals y extrangers, com a veritats irrefutables productes d'un estudi seriós y fonamentat. Escripitor pulcre y correctíssim, d'una correcció que molts literats castellans li envejarían, doná a l'estampa diferentas obras, que per la seva importancia meresqueren l'aplauso de la crítica.

La gran estimació que'l Sr. Morenes sentia per Tarragona l'obligaren a acceptar càrrechs públichs. Fou regidor, Diputat y Senador diferentas vegadas, devèntli nostra ciutat las més importants melloras y beneficis, que li agrahí honrantlo ab títol de Fill Predilecte. Aquests càrrechs los acceptá sempre més per dever que per afició a la política activa, puig lo seu temperament en extrèm seriós y tan honrat com modest, l'inclinava poch, o més ben dit gens, a las lluitas bissantinas de la política espanyola.

Catalá de cor, catòlich fervoríssim, modest fins a l'exageració, visqué estimat y respectat de tothom, y morí com un sant ab lo condol de tot un poble.

Descansi D. Carles de Morenes en la pau del Senyor y rebi la seva respectable viuda Excm. Sra. Comtesa del Asalto, y fills, l'expressió de nostre més gran sentiment per tan irreparable pèrdua.

VARIS COPETS

Anava rodolant lo tren exprès; la màquina esbofegava y la xemaneja llensava una fumada espessa que a l'arribar una miqueta amunt s'aplanava compacta, formant un àngul que seguia al convoy com si li sabés greu d'abandonarlo al mitj de la planuria y, volguentlo protegir, la màssa negrenca s'estenia al demunt de tota la vagonada, llensant arreu espumas que semblava com si li volguessin dir: no t'espartis, soch aquí jo, no't deixo, pots fer sense entrebanchs la teva via.

Y'l tren la feya sa vertiginosa via y ja hi era aprop d'allà ahont anava. Una nit fosca, sense lluna y sense celistia que no deixava atravesar una negra nuvolada que cubria tot lo cel, feya inútil que'l viatger tractés d'entretenirshi en la contemplació del país que, si bonich y variat era de dia, tampoch n'era fatit de poesia y misteri per la vesprada. Aquells garrofers, las oliveras, las rodonas y gegantinas figueras, las pinedas, las vinyas, arrengradas y'ls masets y masiassas, barranchs y rieras y'l tot enquadrat d'un costat per las onas murmurants y sorollosas y de l'altre per las montanyas mudas y retalladas, donavan esplay als ulls y goig a l'ànima.

Los viatgers, cansats de mirar y no veurer, havian acabat per endormiscarse, comensant un concert ben poch agradable pels que venían obligats a fruirlu, no pòguent pèndrerhi una part activa. Un d'ells, era una viatgera, tenia por y naturalment que no podia aclucar l'ull, de cap manera; se li havia ficat al magí que un dels que roncavan ben aprop d'ella, era un dels lladres més fins y renombrats, encara que guapo, simpàtic, ben plantat. Y anava lliure pel món; al mateix tren hi havia la parella dels civils, y ell, com si tal cosa!

—Còm no t'assassinan?—pensava la viatgera.

—Koooooh!... oh!—responia'l lladregot.

—Còm no't tancan!...

—Koooooh!... oh!—tornava a contestar lo nostre dormilega.

—Pillastre!

—Koooh!... oh!—Y'l roncayre estirava'ls brassos y las camisas que, allargantse, tractavan d'inquirir si aquella dama hi portava quelcom de contrabando dins d'aquelles pantorrillas.

—Ay!... Lladre... Lladres!

La dama's posa a cridar, forsa esparverada.

Los companys de vagó's despertan y tractan d'averiguar quina es la causa de aquell xibarrí.

—Què hi ha? Què passa?—preguntan tots a l'hora, dirigintse a la senyora que dona trassas d'esverament.

—Me volían robar.

—Què? Que li volían robar?...

—La dama, tota avergonyida, no sab què dir. Es clar que no li està bé d'explicar la causa, de comptar que li volían robar las pantorrillas, y pren lo partit de tranquilisarse y tancarls ulls tot dient:—No res, havia somniat que'm robaven.

—Ay! Madame! Qui la pugués robar—exclama'l lladre temut, llensant a la viatgera una mirada d'assassi, corroborat per un expressiu copet que'l peu s'encarrega de transmetre.

—Jesús!—murmura la madameta;—estich perduda!—Y amagantse las camas sota de l'assiento comensa a resar las oracions de més fama en aitals casos. Pensa en Sant Antoni, quan tenia al costat aquella diabla que se'l mirava de fit a fit com volguentli dir: *Aquí estoy yo, compadre!* Y ella se'l mirava també... y no era Sant Antoni; què havia de ser!...

Lo lladre, un lladre d'ànimas, perquè suposo que haurán endevinat que's tracta d'un calavera, no deixava la dameta; tractava d'enamorarla; cap noya, fins allavors s'havia resistit més d'una setmana, mercès al sistema que empleyava y que encara no li havia fallat. Era tan gran la costúm que'n tenia, que, roncant y tot, ho practicava; un copet a la pantorrilla de l'aimada y... cosa feta, se rendia la fortalesa inexpugnable. Quatre parauletas amorosas acabavan de completar la feina comensada, convertintla en esclatant victoria; aixís, al menys, ho comptava sempre que'n tenia ocasió.

—Ahont va vostè, senyoreta?

—A Tortosa.

A Tortosa? Jo també; es casual: qui s'ho havia de pensar. Tindrè'l gust d'acompanyarla.

—Lo gust serà meu—respòn l'interpelada ab veu vergonyant y tremolosa.

—Gracias—diu lo calavera, llensantli una mirada pahorosa y tractant de fer treballar las sevas armas d'atach, las puntas de las sabatas.

—Ay!—exclama tot queixantse la dameta que havia rebut un copet dolorós a la canyella de la cama.

—Què té?—pregunta un senyor del costat que mitj s'havia tornat a endormiscar. —Ja la tornavan a robar?

—No senyor; es que m'hi donat un cop a la cama.

—A la cama? Es estrany! Còm s'ho ha fet pera donarse un cop a la cama? Y s'ha fet mal? A veurer, a veurer?

Lo senyor, que a la *cuenta*, es home per demés curiós, tracta de saber ahont s'ha fet mal la desgraciada viatgera.

—No, no, ja m'ha passat—contesta mitj esparverada;—moltes gracias.

—Es que jo porto un oli de primera: un *cúralo todo*. May vaig sense ell quan surto de casa; es probat. Si vol, no fassi cumpliments.

—Gracias y gracias.

—Y vostè, baixa a Tarragona?

—No senyor, continúo.

—Es una llástima; hauria tingut lo gust d'ensenyarli la ciutat. Es molt notable.

—Ja ho he sentit a dir; cosas molt velles.

—Sí senyora, molt velles, revelantigas y momificadas.

—Y no hi ha res nou?

—Ben poca cosa. Gairebé tot es ranci.

Lo calavera s'escoltava la conversa distretament y la dameta, encara més distreta, ab prou feina s'hi fixava en lo que deya aquell senyor que tenia l'oli que tot ho cura; prou mals de cap li donava'l peu de aquell jove que's movia massa y, esporuguida, no gosava a manejar-se de por de rebre lo quart copet; lo copet decisiu, segons sabia per experiència'l jove conqueridor.

—Me farà mal! Me farà mal! Déu meu! Còm evitarho?

DOCTOR PALAUET.

Tarragona 11 Febrer 1906.

Comentarios

Ja ho veuen lo que passa a Madrid, tot es parlar de patria y, es clar, després de haversen ocupat tant s'han tornat tantíssim patriòtichs que ja no pensan en res més.

Això sí; l'idea de patria s'ha anat extensionant o, mellor dit, encongint de tal manera, que sembla que s'ha concretat perfectament y ab pler coneixement de causa ahont verament radica aquest concepte tan patriòtich; evolucionant l'idea, s'ha tret en clar que'l principal lloch ahont radica la patria es a dins la panxa, al cap de vall d'aquell budell que'n diuen *cego* y del que se'n van magníficas butifarras.

Conreuemla, donchs, aquesta adorable patria s'han dit a una tots los insignes patriòtichs madrilenys y, efectivament, la conreuan ab entusiasme y decisió y'l

budell cego, lo bisbe, lo colá, tots los budells no tenen un moment de descans. Convits, àpats, banquetes, lunches, *five o'clock*, thés, *matinées*, tot s'aprofita y com més patriòtichs... més tipóns.

Que en Soriano ha parlat de l'estampilat: banquet a Fornos. Que en Moret ha fet un discurs de bota-buida: àpat a Lardy. Que en Maura ha desbarrat: convit a Fornos. Que en Luque ha ensenyat lo sabre: banquet a Fornos. Que en Alix ha enjagat quatre despropòsits: convit y una corona a Villaverde... etz., etz.

Y la patria va creixent, creixent y'l fondista's fa rich y l'altra patria, la veritable, la que pateix baix lo govern d'aquests xerreyres sense talent, sense iniciativas, però ab molta gana, analfabets ab lletra, aquesta pobre patria's mora y va desapareixent poquet a poquet entre'ls discursos, los brindis, los habanos y'l biscuit glacé que saborejan los inventadors de lleys barbres y retrògradas que intentan fernes tornar als temps d'en Carlos d'Espanya.

Com si l'*Heraldo* no'n tingués prou ab lo *canoné* pera fer desgracias, ara hi colobra un *Vate de la machaca* que de bonas a primeras se desboca y diu que'ns varem juntar *pera menoscabar el prestigio del profesorado del Instituto provincial de 2.ª enseñanza*, y'n vam sortir *vergonzosamente derrotados*... Efectivament, la nostra campanya, nó contra'l professorat, sino contra determinats elements que mangonejavan l'Institut, acabá ab lo trasllat d'algun professor y ab la dimissió, imposada del qui exercia'l càrrech de Director. Y si bé aquella campanya'ns causá un procés, també'ns proporcioná la satisfacció inmensa de veure com s'amagavan cobardament y's negavan a donar la cara certs homes *superiors* que a l'hora de las responsabilitats no tenen cap reparo en fer surtir un home de palla pera que'ls guardi las espatllas. Ab gaires *derrotas* com aquesta, no hi ha dubte que'ns acriditariam d'esperts generals.

Diu també l'*Heraldo* que'ns hem introduit en *nuestras corporaciones comerciales y no hay duda que acabarán avergonzándonos con sus egoismos*... Y efectivament, d'un quant temps ensá, tots los comerciants renegan de las novas orientacions presas ardidament en la defensa dels interessos que li están confiats, logrant ferse respectar y creant establiments de cultura; y tots, absolutament tots, anyoran las venturosas èpocas de la presidencia de D. Agustí Virgili y Vidiella, per exemple, en que aquelles entitats eran una sucursal del caciquisme imperant, ab mitja dotzena escassa de socis que's repartían amistosamente las *brevas* en alguna Junta d'anomenada en alguna sindicatura de compromís. Vaja, *Heraldo*, apúntissen un'altra.

Y segueix dient lo diari conservador: *llegaron a imperar en el Ateneo Tarraconense y su dominio en dicho centro, sólo ha servido para ocasionar los más lamentables trastornos*... Y, efectivament, quan los nostres amichs, y al devant d'ells en Joan Ruiz y Porta, entraren en la Junta de l'*Ateneo Tarraconense*, se trobaren ab 18 o 20.000 pessetas de deutes, ab la canyeria de gas tallada, endarrerits de 10 o 12 mesos en lo pago del lloguer de la casa, que'ls professors cobravan ab un any d'endarreriment, y ho deixaren, quan s'han cancelat los deutes casi en totalitat y'l gas y la casa y'l professorat se paga al corrent. No diguin que això no són *trastornos lamentables!*

Però encara diu més cosas l'*Heraldo*: *llegeixin aquest paragraf y procurin entendre'l:*

«Ellos alardean de no ser políticos y de abominar de la política, pero el día que los primates de cada grupo político pongan de manifiesto las cartas petitorias que poseen de muchos, muchísimos de los trescientos espartanos, no hay duda que su número quintuplicará a las dirigidas por los fieles y leales amigos.»

Estiga tranquil l'*Heraldo* respecte a n'aquest punt. Als nostres amichs ja'ls tenim avisats de que lo més que'ls pot passar es lo que li succé a un seu colabrador, qui anant a primer lloch de tema pera certa direcció, després d'haver conseguit això per sorpresa y per las manyas del seu gran protector, que ja feya un any que'l venia *ensinistrant* pera'l càrrech, se quedá a terra *como el gallo de Morón, sin plumas y cacareando*.

Perá acabar, l'*Heraldo* s'atreveix a *presagiarnos una nueva y última derrota*, y es que no conseguirem la mort del *Ateneo Tarraconense*. Es en lo únich en que estem conformes; y sap l'*Heraldo* per què? Donchs, senzillament, perquè may ha seguit aquest lo nostre propòsit, y comprenem, per altra banda, que ab lo concurs

ILUSTRACIÓ CATALANA UN ANY 30 PESSETAS

GRANS REGALOS per valor de 30 ptas. La suscripció del 1906 surt de franch

HA SORTIT JA

PILAR PRIM

NOVELA DE NARCÍS OLLER

5 pessetas primer regalo als subscriptors de la "ILUSTRACIÓ CATALANA"

dels polítics de la seva corda no's pot morir ningú. Diguího sinó lo que li passa al «Club Velocipedista» que, a pesar de que'ls elements netament sportius n'han hagut de fugir pera fundar «El Pedal», cada dia té aquell vida més robusta, saniosa y assegurada.

LO NOSTRE ORFEÓ

Las tentativas de crear un orfeó tarragoní, alguna volta fracassadas, pot dirse que gairebé són ja un fet, devenen ja hermosa realitat.

Tarragona, que com a població caduca resté d'envejar a qualsevol de las ciutats de ters y quart ordre, a qui l'Estat té en agarrotament constant, que'ls propis contemplan ab cinica indiferencia, hauria d'allegriarse d'aquesta nova d'esperansas y esparidments que prou li calen.

Entre las palancas ab que en lo decurs de l'istoria s'han mogut per alspremar los pobles y las rasses tornantoshi'l llur nivell natural, deixondirlos y collocarlos en las amplas y soleyosas vias de l'avens que havian perdudas, qui ho desconeix ésser una de las més aptas, entre las bellas arts, la de la Música, y més encara si es música de la terra, l'ingènita del terror, qui dú'l llevat de forsa y d'assimilació necessarias per obrar maravellas y esplendorosos resorgiments?

Sempre ha tingut Orpheu la mateixa forsa d'amansar tigres y lleóns sols ab la lira. Sempre ha sabut Amphió, ab la dolçura del seu cantar, somoure y asseure a son albir los grans carreus dels murs de Tebas. Y si la tibantor d'iras mortals y'ls enervaments de la decrepitud pesan formidables sobre la nostra ciutat, en bonhora hi sia arribada la Deesa de la Música, qui en nom de la Patria hi vingui a fer miracles!

Anys y panys que Tarragona desde són jas de mort clama desvalgada que l'aixequin, perdente la seva veu en un buit d'immensitats. Engreixats los verms ab la substancia que li han presa, eils mateixos s'horroritzen de la seva obra, y no troban cap hont girarse pera revivrela y revifarla, y la desesperació plana sobre Tarragona com una fatalitat perenne.

Aquí, apart de la gent d'estufa y de cascaca qui no més surt dels encauaments senyorialis en horas de molta illum y en ocasions de lluiment y molta tropa, tothom s'hi enrevella y s'hi migra. L'aquietament y la lassitud vessan per tot arreu. Cal seure y roegar sense fressa, altrament, mort segura.

Res d'ideals, res d'enlairaments y efusions que, a la faissó antiga, la Religió o la Patria moguin, havent passat una pi a de generacions qui ab la més crassa de las indiferencias s'han anat mirant l'espectre cadavèrich de Tarragona, sense comunicarli ni una alenada de la vida a que está obligat, per ineludibles devers de naturalesa, tot bon ciudadá y fill de la terra.

Eran vells crònichs y la vellesa no's cura. Lo renovar, es patrimoni dels joves. La joventut, es la forsa y l'esperansa. Però la joventut, per inclinació, va disseminada. Cal fressarli'l camí, senyalarli horitzons y apèixerla ab ideals. Lo dia que un ideal noble y vigorós ha prèns en l'esperit dels joves, lo poble llur pot dirse que's renovella, y si'ls petits se fan grans y es la vida sense aturadors, més aviat de lo que sembla té d'espletar com una primavera.

De primavera tarragonina podrá calificarse l'eixida pública del nostre Orfeó'l dia que's llensi al carrer.

Formalment constituït y empresa de més y andar l'engorrosa tasca dels assaigs, no sembla pas aquesta una d'aquellas cosas que a Tarragona hi naixen mortas o de las destinadas a morir per esterilitat.

A la crida, que fou lenta y reposada, com d'obra robusta, hi han ajudat fets y acontejments escepcionals, que may són del tot despreciables quan lo poble sab aprofitarsen.

Las energías del jovent, los entusiasmes de l'esperit y'ls amors reclosos, suren y s'uneixen y's compenetren quan las ventadas fan tremolejar casas y ciutats, omplintlas de pols y d'odis, y arreu s'hi sent l'udolar de l'amenassa.

Y a la crida s'hi ha respost. Prop d'un centenar de joves de totes menas y condicions de vida, s'han aplegat y ab cert orgull ostantan lo títol d'orfeonistas, y'l mestre Gols, son ardit director, assiduament aixeca la batuta per demunt del novell estol de cantayres, y aquellas caras que duen lo cansanci del dia, frescas, emperó, per las graduacions juvenes, s'encenen enviroladas y prenen la forma espiritualment simpática dels cants que choreijan, alguns dels quals tenen ja a punt d'ésser esparidats a l'aire lliure.

Tothom sab la paciència a esmersar que hi ha pera formar un orfeó a l'estil del dia y la constancia que suposa a n'els qui'l forman. Però constancia y paciència rajan a dolls y templen los esperits quan aquests són iluminats per un ideal y empenyuts per alguna causa noble de cultura.

La forsa de las grans ideas, concentra, uneix y atrau las dispersas, tonifica, fusiona y abrusa. Y quan l'abusament s'ha ensenyorit, remintolant en corrent ascendente per totes las arterias y escaldufant ab un mateix temple tots los diversos temperaments, tot s'avassalla, tot se vens, de tot se surt, y si no es miracles lo que fan los homes, són obras, al menys, hermosament maravellosas.

Sols aixís se comprèn la gran eficacia de l'excelsa lira d'Orpheu, y l'utilitat de aquells sons pel nostre poble renaixent.

Tant debò que l'enrobustiment d'aquesta entitat musical arribi a coronar tota esperansa.

***

A no dur un Orfeó altra finalitat que la fruició de la bellesa, fóra per si sol ja de tot recomanable pera que tothom l'ajudés a la mida de las sevas forsas, y molt més aquí ahont, com en terras de conquesta, havia plantat los seus reals aquella música forastera de cafeti y de taberna, aquella música de flamenquisme malcarat y gitanesch, que tant nos costa de pahir als cataláns, si és que a pahirla podèm arribar.

Aires de la terra'ns convenen, de casa nostra; cansons catalanas, que cantavan los nostres vells y que sabian las nostras mares, y, tot lo que això no sigui, vingui en bona hora la bona música clàssica dels altres païssos y la severa y entenimentada dels nostres novells y inspirats autors.

La fruició de la bellesa dintre l'art musical es d'una gran trascendencia pera un poble. Lo poble que no canta, no sent, está malalt, o és captiu o és mort.

Deixeu que Tarragona canti, que l'estol de joves acoblats en la nostra Associació, amollin las sevas energias a n'els canons del nostre art musical de bellnou restaurat a Catalunya, immensament espardeixi aquesta afició amorosa d'esperansas falagueras, y a la mortal quietut, succeirà l'activitat feconda y, potser, qui sab, si'l demà que'ns espera, será per la nostra ciutat més rialler y de fruïts més positius que'ls rebuts fins ara per la generació que fineix.

Bò es sapiguer que encara's conta aquí ab una forsa capás y dúctil de rebre'l tremp de nova vida pel que arreu la gent se desespera. Es la forsa de la nostra joventut, d'aquells jovent varil, desigual y sense més punt de contacte y de semblansa que l'amor a la terra, a la tradició, a l'art y a la bellesa, la bellesa dels nostres cants, de nostras llegendas heretadas dels antepassats, que per un voler de Déu no hem perdut.

Fóra de dòldre que aquestas energias per un etzar qualsevol s'apaguessen y's malmatés en flor lo fruyt que hi ha dret esperarne, tan de cada huy dels orfeonistas que ab entusiasme hi acuden, com aixís de l'entitat en general, donchs lo que fins ara duen ja fet, es cosa encoratjadora y per demés significativa.

Endevant orfeonistas; endevant Orfeó

tarragoní, fins que emulant las glorias dels altres orfeóns, que en pobles més entusiastas que'l nostre, us han precedit, puguin venir a senyalarvos com heralts de vida y cultura y, sobre tot, fins a despertar l'ensopida Tarragona. Aixís us farèu dignes fills de la Patria y abastarèu los llozers d'unas victorias, ab las que aquí ni calia ja somniar! Ab lo cel plácit que tenim y'l muradal de glorias y monumens que'ns rodejan, prou s'hi avindrán aqueixas armonias dolsas y fortas y caldejants que heu comensat ja a tenir dominadas y que prompte, ben prompte, podrèu trèurelas a la llum pública.

Ja que us hi heu posat, no tirèu may de reculats. Endevant sempre y ab lo cor ben dret y'ls ulls ben alts!

H.

NOVAS

D'un altre fet, barbre per demés, tenim de donar compte y que posa ben de lleue la falta absoluta de caritat a Tarragona.

Un pobre foraster ha tingut de permanecer més de vint y quatre horas completament sense assistencia assegut a un recó del vestibul de sortida dels viatgers en l'estació. Una hernia sortida'l feya patir horriblement y un ay continuat anava donant fi de sa trista vida. Sembla que's va tractar de portarlo a l'hospital inútilment; los facultatius del municipi res hi feren. Al cap d'unas horas, no sabèm quantas, sembla que'l varen embarcar cap a Amposta d'ahont va ser retornat, deixantlo altra vegada a un recó del vestibul com un trasto amohinós. Un senyor conegut nostre que s'encertava a passar se'n va adonar y va anar a veurer al quefe de l'estació, condolentse de l'estat d'abandon y postració en que's veyal pobre malalt; lo quefe contestá que ja havia telefonat per tots indrets y ningu'n volia saber res y'l malalt continuava queixantse y sense poder engolir una mica d'aliment.

Després de moltas anadas y vingudas sembla també que's va telegrafiar al Vendrell a veurer si a l'hospital d'aquella vila l'admetrian y essent la contesta afirmativa, van embarcar al pobre diable, que deü haver terminat a aquella població, més caritativa que la nostra, lo seu amarguissim Via-Crucis.

No volèm fer comentaris; prou que se'ls farà cadascú que llegeixi aquestas ratllas. Nos sembla que ja sería hora que's posés remey a tanta vergonya.

La direcció literaria y artística de l'«Asociació de Lectura Catalana», de Barcelona, ha acordat la publicació de l'Historia de Catalunya en edició popular, al preu de deu centims quadern (imprès cuidadosament, ab riquesa de mapas y datos gráfichs) que apareixerán cada deu días. La colaboració en dita Historia, és importantíssima donchs que la forman eminents literats y erudits de nostra terra.

Tots los centres catalanistas y personas aimants de nostra terra s'han apresurat a soscriures a n'aquesta obra avuy de necessitat, per los bons cataláns.

Lo primer quadern sortirà aquesta mateixa setmana.

Del President del «Círculo de Tarragona», hem rebut una atenta invitació al bell de disfressas que'l dilluns 26 del present mes tindrà lloch en los salóns de aquesta aristocrática societat.

Agrahim l'atenció tinguda ab nosaltres.

Avuy s'han unit en indissoluble llas nostre estimat amich en Joan Esbert ab la senyoreta Na Josefina Soler, farmacèutich d'aquesta capital lo primer y filla, la segona, del catedràtic de retórica d'aquest Institut don Angel Soler.

Los desitjèm llarchs anys de felis existencia, endressant a l'ensemps la nostra més coral enhorabona a las familias dels simpátichs contrayents.

En mitj d'un entusiasme inmens, s'elegiren per aclamació en la darrera reunió dels socis fundadors de l'Ateneu de Tarragona, als següents senyors que han de formar lo Consell directiu de la novella entitat tarragona:

D. Antoni Escofet, D. Antoni Virgili, D. Pere Lloret, D. Francisco Marrasé, don Joseph Roca Taulé, D. Joseph Granada Melendres, D. Joseph Vázquez, D. Francisco Coca, D. Joseph Monguió, D. Joseph Montserrat, D. Manel Moragas, D. Gumersindo Baradat, D. Antonio Royira Virgili, D. Joseph Sabaté Bagalló y D. Salvador Moya.

Tots los individuus elegits són una ferma garantia de que'l nou Ateneu, será la genuina representació de tot lo que significa en nostra ciutat, cultura, avens y vida.

L'Ilustració Catalana en son últim número a més d'una informació completa del Gran Meeting de Solidaritat Catalana celebrat a Girona l'avant-passat diumenge que comprèn diferents aspectes de l'arribada a l'immortal ciutat, las sardanas a la Rambla, lo comensament del Meeting a la Plassa de Toros y'l seu acabament al Teatre Principal, de quin acte n'ha fet una encoratjadora doble plana, porta Una sessió en plé dels delegats de las potencias a la Conferencia d'Algeciras; lo Tren volcat a Culera per l'última tramontanada; Efecte de lluna, fotografia obtinguda per Joseph Puntas; lo monument a la memoria dels aereostatistas del seti de Paris aixecat a Paris, baix projecte de Bartholdi; las Modas y las Varietats Científicas, cada dia més interessants.

Lo text escullit, just y atractiu com té acostumada tan distingida publicació.

Aquesta setmana han prèns posessió'ls nous vocals de la Junta de la Purissima Sanch.

Enguany la professó promet ser lluida, puig sembla que'l pas dels Assots, pertanyent a la joventut d'aspirants a la dita congregació, será reformat, essent restaurats o renovats altres objectes de la professó, entre ells lo penló de la Soletat.

Los sermons que'l dimecres de Cendra y'ls dilluns de Quaresma se fan a Nazareth serán,enguany, a cárrech dels oradors sagrats doctors Viñas, Cassola, Fauli y Aris.

TIP. DE FRANCESC SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

Ibarra y C.^a de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Passages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y Paris.

Sortirà d'aquest port lo dia 1 de Mars lo vapor **Cabo Nao**, son capitá don Antoni Astorquio, admetent cárrega y passatgers pera'ls citats ports. Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

EMULSIÓN NADAL ÚNICA con 80 per 100.

hipofosfitos, glicerina. La mejor. Reconstituyente, tónico-nutritivo. Niños, viejos, convalecencias, embarazo, lactancia; tós, tisis, escrofulas, linfatismo, raquitismo, anemia, diabetes, gota, dolores, nervios. Análisis Dres. Bonet y Codina, aprobación Colegios Médicos y Farmacéuticos.—Medalla de plata. Farmacias y Droguerías.

JERBE HIPOFOSFITOS NADAL con Neurostina. Tónico, reconstituyente, estimulante. Hipofosfitos de calcio, estronina, hierro, manganeso, quinina, sosa, cuasina, tónico amargo y neurostina (fósforo orgánico). Anemia cerebral, enfermedades medulares; acelera digestión, detiene caducidad orgánica. Cumple indicaciones hipofosfitos. Preparación comrada, productos escogidos.—Medalla de plata. Farmacias y Droguerías.

PASTILLAS SERRA son las mellors pera curar la TOS

Y totes las enfermetats de l'aparell respiratori perque modifiquen las mucosas, facilitan l'expectoració y treuen en un dia l'opresió del pit y la fatiga. Poden vendres sens cap perill, puig no contenen opi ni morfina.

A DOS RALS CAIXA

Farmacia del Centre de MANEL FONT, Rambla de Sant Joan, 57, Tarragona.—Teléfon 48

NEURASTENIAS clorosis, debilitat general, anemia

se curan radicalment ab l'ús del
NEUROSTEÓGENO SUGRAÑES
EN TOTAS LAS FARMACIAS

Llevat de CERVESA

ESBERT

Es lo mellor pera curar radicalment tota classe de erupcions de la PELL, floriscos, supuracions, dermatossis, antrax, vespes, etc.

DE VENDA en totes las bonas farmacias

Depòsit general:
Farmacia **ESBERT**
Unió, 22
TARRAGONA

PILDORAS VERDAS

ESBERT

Es la mellor preparació pera combatir la

pobresa de sanch,
retrassos de la menstruació,
anemia, etc.

Farmacia.—Unió, 22
TARRAGONA

Sastrería y Camisería d'en VICENS BRELL

NOVETATS de la temporada d'hivern en Sastreria, Camiseria y Corbateria.

DEPÓSIT d'ornaments relligiosos dels **Fills de Miquel Gusi**, de Barcelona.

DEPÓSIT de l'acreditada sombreria de la casa **L. Trinchet**. Especialitat en los de teula y copa.

Se confeccionan tota mena de trajos y pessas pera senyors eclesiástichs.

Comte de Rius, 23 y Rambla de Sant Joan, 57

DR. SASTRE Y MARQUÉS HOSPITAL, 109.—BARCELONA

Pastillas calmants de la tos del Dr. Sastre y Marqués.
Vi d'ostras del Dr. Sastre y Marqués, lo mellor dels tònichs.
Sucre vermifruich del Dr. Sastre y Marqués, preciós remey pera espulsar los cuchs.
Essencia febrífuga del Dr. Sastre y Marqués, contra tota classe de febras.
Dentición del Dr. Sastre y Marqués, és la salvació segura dels nens en tots los accidents perillosos de la dentició.
Conservador de la boca del Dr. Sastre y Marqués. Ab aquest preciós remey s'evitan totes sas malalties.
Pera tenyir lo cabell no hi ha res com la tintura del Dr. Sastre y Marqués.

Casa especial en Azarops medicinals dosificats

AYGUA NAF SERRA

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigüas de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim hò, que resisteix tota proba al devall d'un canaló. Además, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, que ni Rafel ni Murillo los podrian fer melló, a propòsit per regalos, causan gran admiració. Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totes menas que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26.—Comte de Rius, 26.—TARRAGONA

TALLERS d'Arts sumptuarias

FÉLIX RIBAS

Carretera de Castelló, TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuarias. Projectes y presupuestos detallats de las obras que ho requereixin.

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

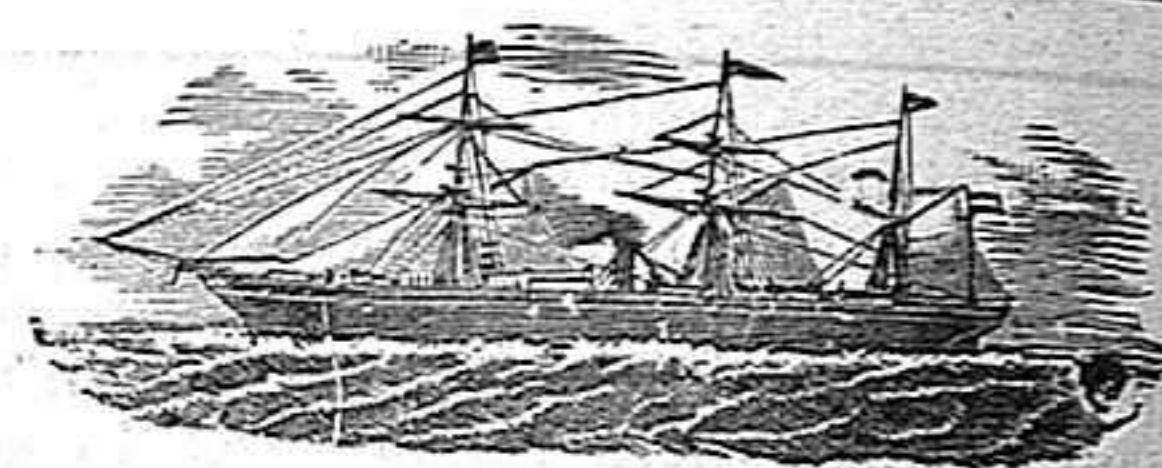
Redacció: Carrer Méndez Núñez 6, baixos. Administració: Rambla de St. Joan, 39. Llibreria y Centre de suscripcions de D. Sadurní Ginesta.

Preus de suscripció

Tarragona, trimestre.....	1'50 pta.
Foia.....	1'50 »
Extranjer.....	2'0 »
Número d'avuy.....	0'15 »

De venda en lo local de l'«Associació Catalanista», carrer de Méndez Núñez, 6 y en la esmentada Llibreria.

Anuncis a preus reduïts

Serveys de la Companyia Transatlántica

Linia de Cuba y Méxicó.—Lo dia 17 de Febrer sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña lo vapor

directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbort a Habana al vapor de la linia de Venezuela-Colombia. Combinacions peral litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Nova-York, Cuba y Méxicó.—Lo dia 26 de Janer sortirà de Barcelona, lo 28 de Málaga y'l 30 de Cádiz, lo vapor

MANUEL ALVO

directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions peral litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo. També admet passatge pera Puerto Plata ab trasbort a Habana.

Linia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Febrer sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor

MONSERRAT

directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, d'ahont surten lo 12 de cada mes pera Sabaniilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbort a Habana. Combina pel ferrocarril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich, pera quals ports admet passatge y càrrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació peral litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbort a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbort a Habana. També carrega pera Maracaibo, Coro, Carupano y Camaná ab trasbort a Puerto Cabello y pera Trinitat, ab trasbort a Curaçao.

Linia de Filipinas.—Lo dia 13 de Febrer sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjas, lo vapor

G. LOPEZ LOPEZ

directament pera Génova, Port-Said, Suez, Colombo, Singaporé y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Àfrica, de l'India, Java, Sumatra, China, Japó y Austràlia.

Linia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Febrer sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor

LEON XIII

directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Linia de Canarias.—Lo 17 de cada mes sortirà de Barcelona, lo 18 de Valencia, lo 19 de Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor

M. L. VII AVERDE

directament pera Tànger, Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife y Santa Cruz de la Palma, retornant a Santa Cruz de Tenerife pera empendrer lo viatge de retorn, fent las escalas de Las Palmas, Cádiz, Alacant, Valencia y Barcelona.

Linia de Fernando Póo.—Lo dia 25 de Janer sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor

SAN FRAN ISCO

pera Fernando Póo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.

Linia de Tànger.—Sortidas de Cádiz: dijlluns, dimecres y divendres. Sortidas de Tànger: dimars, dijous y dissabtes.

Aquests vapors admeten càrrega en las condicions més favorables y passatgers, a quins la Companyia dona allotjament molt comòd y tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servey. Rebaixas a familias. Preus convencionals pera camarots de luxo. Rebaixas pera passatgers d'anada y tornada. També s'admet càrrega y s'expenen passatges pera tots los ports del món servits per lineas regulars. La empresa pot assegurar las mercaderias que s'embarquin en los seus vapors.

AVIS IMPORTANT.—Rebaixa en los nòits d'exportació.—La Companyia fa rebaixas de 30 per 100 en los nòits de determinats articles, ab arreglo a lo establert en la R. O. del Ministeri d'Agricultura, Industria y Comerç y Obras Públicas de 14 Abril de 1904, publicada a la Gaceta del dia 22 del mateix mes.

Serveys comercials.—La secció que d'aquests serveys té establerta la Companyia, s'encarrega de treballar a Ultramar los Mostruaris que li siguin entregats y de la colocació dels articles, qual venda, com ensaig, desitgin fer los Exportadors.

Pera mes informes dirigir-se a son agent

D. EMILI BORRÁS

EXQUISITS XACOLATAS de la casa **TUPINAMBA**

TOSTADERO DE CAFÉ

AROMA CONCENTRADO con REAL PRIVILEGIO

TOTS UN CUPS DE CAFE CADA MORA SON TORNADOS A UN REIGUADO ANIVUE

SUCRE FINA DE CLASSE SUPERIOR A BONS PREUS

Unich Representant a Tarragona y sa Comarca

En Joan Roset Sabaté.—Patisserie
Carrer de l'Unió, núm. 19.—Tarragona

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada ab la flor tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 14 de litre al preu d'una pesseta.

A l'engros importants descomptes. Farmacia y laboratori de **A. Serra-Ross**

A la menuda: Farmacia del Centre.—Tarragona.—Demandar **AYGUA NAF SERRA**